

strijska in ruska vlada, da se razmere v Makedoniji zopet zboljšajo.

Poslanec Bianchini

ponavlja v vsaki seji, budisi že na ta ali oni način, svoje pritožbe proti hrvatskemu banu. V seji 16. junija je to storil ob priliki, ko je vložil neko peticijo za stradajoče dalmatinske Hrvate ter zahteval, da se ta prošnja izroči peticijskemu odseku. Navadno ga pri teh govorih opozarja zbornični predsednik, da naj kratko naznani, kaj hoče povedati.

Pogodba z Ogrsko.

Odsek, ki je izvoljen v ta namen, da pretresuje vladne predloge zastran pogodbe z Ogrsko, še ni končal svojega dela. Tako se posvetuje tudi še vedno carinski odsek radi trgovinskih razmer s tujimi državami. Proračunski odsek, ki naj zbornici predloži državni proračun za l. 1903, pa še svojega dela začel ni! Takšne so razmere v avstrijski zbornici. A v ogrski je se slabše. Tam nimajo znanega § 14 in če poslanska zbornica ne privoli pobirati davke, jih vlada tudi ne sme iztirjevati. Kdor hoče davke plačevati, slobodno sme; toda po sili jih vlada ne iztirjuje, če zbornica k temu ne da svojega privoljenja. Na Ogrskem pa traja že več mesev obstrukcija v parlamentu; to pa radi povišanja števila vojaških novincev. Avstrijska zbornica je privolila ob svojem času v to pomnožitev vojaštva. Na Ogrskem se pa temu odločno ustavljajo Košutovci, to so tisti poslanci, ki bi radi Ogrsko popolnoma ločili od Avstrije. Košutovci so sicer v manjšini; a v opravljenem redu ogrske zbornice najdejo dovolj pomočkov, da zabranijo posvetovanje o stvarih, katere so jim neljube. Zdajšnje ogrsko ministrstvo, kateremu predsednik je baron Szel, je celo odstopilo radi teh razmer v ogrski poslanski zbornici. Vprašanje je sedaj na Ogrskem to: bode li nova vlada umaknila vojno predlogo, ali se hoče udati obstrukciji. Pri nas v Avstriji je l. 1899 po dveletnem boju nemška obstrukcija zmagala. Vlada je pod grofom Claryjem umaknila češke jezikovne naredbe, katere je objavila pod grofom Badenijem. — V Avstriji je vse zamotano.

Nedeljski počitek.

Že dalje časa se peča zbornica s postavo glede nedeljskega počitka v trgovinah. Nekateri poslanci zahtevajo, naj bodo ob nedeljah zaprte vse štacune. To bi bilo seveda najboljšo; na takšen način bi se mogla nedelja posvečevati bolje, kakor se posvečuje sedaj. Toda razmere na kmetih so takšne, da ljudstvo ob nedeljah, ko prihaja k službi božji, si tudi ob enem lahko nakupi najpotrebnejših reči za svoje življenje. Zato so ravno katoliški poslanci glasovali proti predlogu socijalnih demokratov, naj se ob nedeljah prav nič ne kupuje in ne prodaja. Obveljal je predlog, da smejo biti sk o z i 4 u r e ob nedeljah odprte trgovine. Vlada bo imela v tem oziru pravico, da z ozirom na razmere po raznih krajih dolóči čas, kedaj se naj trgovine zapirajo. Židovi so pri tej priložnosti zahtevali, da se v soboto, židovski praznik, ne sme prodajati; a samo nekoliko židovskih poslancev je glasovalo za ta predlog. Propadel je nadalje predlog dr. Stojana, naj se tudi ob zapovedanih praznikih ravna tako kakor ob nedeljah. 116 poslancev je glasovalo proti prazničnemu počitku, a samo 91 za.

Politični ogled.

Avstrija in Italija. Odnosaji med Avstrijo in Italijo postajajo od dne do dne čudnejši. Danes se bavi s temi odnosaji skoro vse avstrijsko in italijansko časopisje. Večina dunajskih listov je mnenja, da ne more biti več govora o kaki zvezi med Avstrijo in Italijo z ozirom na čudne pojave zadnjih dni. Ni ga namreč dne, da se ne bi v Italiji v tem ali onem mestu vršile grde protiaustrijske demonstracije. Take so se vršile te dni v

Rimu pred poslopjem avstrijskega poslanika. Mnogoštevilna množica kričala je pred poslopjem »Viva l' Italia«, »Abbasso l' Austria«, »Viva il Trentino«, Viva Trieste«. Poseči je moralo vmes vojaštvo in prišlo je med vojaštvom in civilisti do krvavih spopadov. Stanovanje avstrijskega poslanika morajo stražiti vojaki.

Poljaki in Hrvati. Madjarska nasilja proti Hrvatom so privedla tudi Poljake do pravega spoznanja. Poljaki, ki so do zdaj jedini izmed Slovanov simpatizirali z Ogrri, začeli so jim zadnji čas odločno obračati hrbet. Nedavno je imel »Slovanski klub« v Krakovem svoj sestanek, na katerem so se razpravljali tudi sedanji dogodki na Hrvatskem. Med drugimi je govoril tudi profesor Jablonowski, ki je dejal, da je bilo prijateljstvo med Poljaki in Madjari pač čvrsto v prvi polovici pretečenega stoletja, ko še ni bilo prave razlike med Madjari in Ogrsko, ko je še namreč bila Ogrska harmonična ednota raznih narodnosti. A to ednoto, ne pa madjarski narod, so Poljaki ljubili. Danes pa, ko se je madjarsko pleme postavilo na krmilo ter zatira vse nemadjarske narode, je nekdanje prijateljstvo izginilo in Poljaki morajo skleniti srčno prijateljstvo s hrvaškim narodom, ki trpi krivice ter se težko bori za svoje pravo. K temu shodu pripominja »Nova Reforma«: Bili so časi, ko so se Poljaki z Madjari v eni vrsti bojevali za svobodo. Danes pa, ko Madjari takrat priborjeno svobodo izrabljajo za tlačenje naših bratov, ter so s svojim uplivom dosegli celo, da se tlačeni niti ne pripuste h kroni prositi milosti, ne sme poljsko zastopstvo vsega tega mirno gledati.

Dopisi.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Sliši se, da sta v zadnjem ptujskem »Štajercu« napadena tudi naša čast gospoda duhovnika. Prepričani smo, da dopis nikdar ni iz roke katerega »Lovrenčana«! Odločno torej zavračamo ta zdražbeni dopis, ki je le izbruh nekega ptujskega kramarja. Prav glasno mu povemo, da si naši čast. gosp. duhovniki pač gotovo ne bodo dali od »Štajercijancev« nič predpisovati. Opozarjamo ves miroljuben slovenski narod, naj si dobro zapomni, kedo začne povsod zdražbo? — Liberalni naprednjaki, privrženci »Štajerca«, torej ne klerikalci, marveč liberalci so ti večni hudobneži, ki začnejo povsod rovati in sovraštvo sejati. Na »Štajerčeve« dopise pa več odgovarjali ne bomo.

Miroljubni Lovrenčani.

Iz Slov. Bistrice. Danes, dne 8. junija smo imeli volitev za okrajni zastop iz skupine velikega posestva. Naši nasprotniki so vsi prišli, a naše so nam tri od volitve odvrnili, dva pa sta z njimi glasovala.

Celi čas, sosebno pa zadnje dni, so nasprotniki agitirali in begali na različne načine volilce, in tako smo ostali mi v manjšini. Z nemško stranko so volili vsi meščani, trije grajščaki, grof Attems, grof Brandis, baron Post, mesar Soršak iz Poljskave, oba Grundnerja iz Poljčan in južna železnica. Nadalje so volili Hartner iz Poljčan, Frangež iz Maribora, katerega si posebno hočemo zapomniti itd. A volila sta pa tudi Francel iz Poljčan, kateri se še dosedaj ni nikoli volitve udeležil. Mi vprašamo, kaj te je napotilo, da si z Nemci volil? Morebiti to, ker so ti bili posip odvezeli? Ali se jim hočeš zato hvaležnega izkazati? Vedi, da bo vsak zaveden slovenski kmet, kadar te vidi, kazal s prstom na te in rekel: Ali je to tisti, ki je pomagal kmetom do propada in volil tri nemške aristokrate? Zares žalostno, ako tako star mož nima svojega prepričanja, in se da voditi po nasprotnikih.

Drugi pa je volil z njim Auer po domače Pernat iz Brezja, črešnjevske fare. Ta je volil dosedaj vedno z nami. Pa letos je bil odločen nasprotnik. Kaj pa je tebe napotilo, da si se nam izneveril? Ali se ti je mar to

tako dopadlo, da si bil v družbi tako velike nemške gospode? Sedaj ti bo tvoje polje gotovo dvakrat toliko rodilo, a tvoje vole bodo Nemci štirikrat preplačali. Tudi ti vedi, kakor si se sramoval z nami glasovati, tako se tudi mi sedaj tebe sramujemo. Zapomni si, kakor je že bil okrajni zastop v naših rokah, ravno tako še bo, in to tudi brez tebe. Mi ne potrebujemo narodnih odpadnikov. Na ta način so dobili naši nasprotniki 21 glasov in mi smo imeli 14 glasov.

Ta volitev nam je sedaj pokazala razločno, kdo je z nami, kdo proti nam. Oglejmo si nasprotnike naše, kdo so ti ljudje? Ali jih ne živimo vse mi, slovenski kmetje? Gotovo! Kaj bi počel trgovec Stiger in Frangež brez nas? Kaj krčmarji Grundner, Bauman, Hartner itd. Namesto, da bi nam bili ti ljudje hvaležni, nas pa zatirajo in ne privoščijo nam naših pravic.

Iz Slov. Bistrice. Pri zadnjih volitvah v okrajni zastop smo Slovenci propadli. Največ se imamo za to zahvaliti g. Stigerju. Oče Stiger so sicer pri neki seji prejšnjega zastopa rekli, da ne bodo več prevzeli predsedništva, zaradi bolehnosti ne. Jej — jej, kako so jih volitve ozdravile. Na vse kraje so se vozili agitirat. V Poljčanah so jih videli, kako so se odfurali z navadnim kmečkim voznikom, da bi ti vražji Slovence ne izvedeli, kako oni predejo niti. Štablonova dekla pa jih je videla na slami sedeti in je udarila z rokama in zakričala: »Joj-mene, gospod Stiger pa ne v kočiji?« Sosedov hlapec pa je rekel: »Kaj kričiš! Viš, včasih je dobro tudi slovensko kljuse, da vozi nemško gospodo.«

Iz Staregatrga. Kako me začudeno gledate! Vendar enkrat zopet nekaj. Toda nekdo drugi se je je oglasil, mrmrate v svoje brke. Kje je pa ogljar iz Žabjegrada ostal? Njega zadržujejo trije vzroki, katere vam hočem naštet. Prvi poglavitni vzrok je, da se je njegov prijatelj, čevljarški pomočnik, odpravljaj na tuje. Bilo je treba slovo vzeti od njega. Žalostna sta korakala okoli, kajti njujni srca se nista mogli ločiti.

Trdna prijateljska vez nju veže. Toda ni moglo biti drugače! Ako hoče postati kedaj mojster, mora iti po svetu. Tudi tamburški zbor je žaloval, kajti ni drugega mladeniča, ki bi tako spretno igral na drugo bugarijo. Poslovil se je. Zvezal je culo in hajdi na pot. Ko pa je tako na rajži, pride mu na misel pregovor, ki pravi: »Boljša je domača gruda, kot na tujem zlata ruda.« Bolj ko ga premišljuje, pametnejši se mu zdi. Začne se mu tožiti po domačih krajih, po veselih urah, katere je preživel med tamburasi; pridejo mu na misel prijatelji, ki ga ljubijo, prestrašeno gleda v negotovo bodočnost — stopi mu pred oči mila očetova hišica. Naenkrat se ustavi in pravi sam pri sebi, vrnil se bom. Rečeno, storjeno. Tako ga najdemo po tridnevnem potovanju zopet doma. Zdaj se je ogljar razveselil, hotel je nekaj sporočiti častitemu uredništvu »Slov. Gosp.« Gre k Petriču si kupovat papirja. A gospod Rudl ga prav pošteno ošteje, češ, da ga bo zopet v časnike dal, ker še ima vedno nemški napis. Ko je prvokrat zagledal svoje ime v vašem cenjenem listu, je djal, počakajte do spomladi, tedaj se bo moj napis Briefmarken spremenil v slovenskega. Sedaj smo že sredi poletja, napis pa je še vedno nemški. Po pritisku nekega za narod vnetega moža je naročil pred par leti Ciril Metodove vžigalice, katerih še sedaj ima v zalogi nekaj, toda bore malo. On veliko rajši prodaja maskirane, tiste ki imajo na skatljici podobo, češ da mu več dobička prinesejo. Tako ljubi Lovrenc, kje je tvoja narodnost?

Tretji vzrok zakaj se ogljar ne oglasi, je pa ta: Saj je vam že tak sam sporočil, da v Žabjemgradu žabe preganjajo. Veleposestnik Brdnik ima v zvezi s Petričem ribnik, v katerem je mislil rediti veliko število rib. Naročil pa si je iz Žabjegrada žab, da bi z njimi ribe krmil. Toda namestu da bi postale žabe ribam za hrano, zgodilo se je nasprotno: žabe so ribe požrle in sedaj